

Oleksandr Fradynskyi
*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Research Officer, Head of the Customs Development Department
Research Institute of Financial Policy
of the State Tax University*

Фрадинський О.А.
*к.е.н., доцент, старший науковий співробітник,
завідувач відділу розвитку митної справи
Науково-дослідного інституту фінансової політики
Державного податкового університету*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-295-1-128>

THE CONVENTION ON A COMMON TRANSIT PROCEDURE AS A BASIS FOR «CUSTOMS VISA-FREE REGIME» FOR UKRAINE

КОНВЕНЦІЯ ПРО ПРОЦЕДУРУ СПІЛЬНОГО ТРАНЗИТУ ЯК ОСНОВА «МИТНОГО БЕЗВІЗУ» ДЛЯ УКРАЇНИ

7 липня 2022 року, за результатами розгляду висновків фінальної Оціночної місії Генерального директорату з питань оподаткування та Митного союзу Європейської місії на засіданні робочої групи з питань Конвенції про процедуру спільного транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами, було прийнято рішення про запрошення України для приєднання до вищезазначених конвенцій.

Приєднання нашої держави до Конвенції про процедуру спільного транзиту (Convention on a common transit procedure, далі – ССТР) серед широкого загалу отримало назву «митного безвізу», адже за своєю суттю і значенням тотожне тій лібералізації, яку отримали наші громадяни в результаті підписання угоди про безвізовий режим між Україною та Європейським Союзом (далі – ЄС) у Страсбурзі 17 травня 2017 року. Проте, є значна позитивна відмінність – якщо до Європейського Союзу, на даний час, входять 27 держав, то ССТР, на момент приєднання України, була підписана 35 країнами. Єдині правила транзитних переміщень товарів були погоджені в межах ССТР країнами-членами Європейського Союзу, 4 країнами Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ), до якої входять європейські держави, що не є членами ЄС (Республіка Ісландія, Королівство Норвегія, Князівство Ліхтенштейн та Швейцарська Конфедерація), Туреччиною, Північною Македонією, Сербією, Великобританією. Україна офіційно приєдналася до ССТР 31 серпня 2022 року, а, власне, сама Конвенція, як частина вітчизняного митного законодавства, набула чинності з 01 жовтня 2022 року.

Конвенція про процедуру спільного транзиту визначає заходи щодо транзитного перевезення товарів між Співтовариством і країнами ЄАВТ, а також між самими країнами спільного транзиту, в тому числі, у відповідних випадках, стосовно товарів, які перевантажують, направляють далі або складують, шляхом запровадження процедури спільного транзиту незалежно від виду і походження товарів [1].

В основу ефективності застосування норм ССТР покладено використання Нової комп'ютеризованої транзитної системи (New Computerized Transit System – NCTS), яка застосовується виключно країнами-учасниками Конвенції, пов'язуючи їх митні служби для оперативного обміну митними даними з метою організації дієвого контролю за транзитними переміщеннями товарів. Інформація від суб'єктів ЗЕД, що застосовують процедуру спільного транзиту відразу потрапляє до NCTS.

Серед основних позитивних нововведень в ході застосування ССТР, про які говорять як урядовці, так і представники бізнес-кіл варто виокремити наступні [3]:

- застосування спрощень навіть у тому випадку, якщо суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності не має статусу авторизованого економічного оператора;
- суттєве прискорення проходження товарів через митний кордон, чому сприятиме застосування єдиної транзитної процедури, що ґрунтується на принципі «один транспортний засіб – одна декларація – одна гарантія»;
- зменшення часових та вартісних затрат суб'єктів ЗЕД;
- зменшить кількість фактів шахрайства із супровідними документами, підвищить як рівень безпеки митних перевезень, так і рівень довіри, забезпечуючи визнання форм митного контролю кожної з країн-учасниць Конвенції;
- використання транзитних спрощень на міжнародному рівні, які застосовуються у 35 інших країнах-членах Конвенції, підвищить конкурентоспроможність вітчизняного бізнесу.

Не слід вважати, що інтеграція норм ССТР у вітчизняне митне законодавство викликана лише суто економічними мотивами. Зобов'язання про приєднання до Конвенції про процедуру спільного транзиту Україна взяла ще у 2014 році, під час підписання Угоди про асоціація з ЄС. Проте, питання приєднання до ССТР активізувалося лише з 2019 року, коли було [2]:

- ухвалено Закон України від 12 вересня 2019 року № 78-IX «Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи»;
- прийнято ряд нормативно-правових актів – (наприклад, постанови Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2020 року № 705 «Деякі питання надання дозволу на застосування спеціального транзитного спрощення», наказу Міністерства фінансів України від 12 лютого 2021 року № 86 «Про затвердження Порядку митних формальностей при застосуванні режиму спільного транзиту з використанням електронної транзитної системи та Порядку допущення транспортних засобів та контейнерів до перевезення товарів під митними пломбами в режимі спільного транзиту»);
- в структурі Держмитслужби було створено окремий підрозділ, основним завданням якого була реалізація заходів щодо приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту – Департамент запровадження міжнародної транзитної системи;
- здійснено постачання, налагодження та тестування інформаційно-технічних систем для запуску електронної транзитної системи;
- організовано навчання тренерів та проведено навчання посадових осіб митниці та бізнесу.

Таким чином, приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту сприятиме подальшому вдосконаленню вітчизняного митного законодавства, підвищуватиме рівень ефективної взаємодії з митними службами інших країн, створює необхідні передумови для суб'єктів ЗЕД по пришвидшенню транзитних перевезень, економить час та вартість поставок.

Література:

1. Конвенція про процедуру спільного транзиту від 25 травня 1987 року (із змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-87/card4#History (дата звернення: 06.02.2023).
2. Конвенція про процедуру спільного транзиту (Convention on a common transit procedure – ССТР) і Україна. URL: <https://customs.gov.ua/rezhim-spilnogo-tranzitu-ncts> (дата звернення: 05.02.2023).
3. Режим спільного транзиту. URL: https://mof.gov.ua/uk/common_transit_mode-473 (дата звернення: 05.02.2023).